

[K. Helveg Petersen.]

og falder for så vidt den første del af forslaget — at der skal sammensættes et råd, der repræsenterer forskellige dele af verden, forskellige ideologier, forskellige racer, forskellige religiøse retninger, forskellige discipliner inden for forskningen. Rådet skal i sin sammensætning have den autoritet, der er en forudsætning for, at de papirer, man fremlægger, kan tages alvorligt. Kan der ikke sammensættes et råd med den tyngde, får tanken ikke den betydning, man har lagt ind i forslaget. Noget af det, der skal undersøges i udvalget, er, om det er muligt. De mennesker, der har hjulpet til ved udarbejdelsen af dette forslag fra Pugwashbevægelsen, og som er internationalt kendte forskere, mener, at det er muligt. Der findes Nobelpristagere mellem disse mennesker, som har arbejdet seriøst med dette forslag gennem år for at prøve på at finde frem til de indstillinger, som fremgår af den betænkning, der blev lagt frem i folketinget for nogen tid siden.

Læg vel mærke til, at det ikke har været nogen let sag at få forskerne ind i den tankegang. Da jeg talte til forskerne i efteråret 1968, hvor tanken blev lagt frem, var reaktionen nok til at begynde med den: „Ja, men vi kan ikke blande os i, hvad politikerne bruger de ting til, som vi opfinder.“ Men man samlede for at drøfte det og kom til den opfattelse, at sådan som tilstanden på kloden er nu, kan forskerne ikke lade være med også at tage stilling til, hvordan de midler, de stiller til politikernes rådighed, anvendes.

Dermed er vi inde i hele den diskussion, der nu er startet, og som Mansholts åbne brev er en kulmination på. Vi står over for nogle meget afgørende beslutninger. Så kan man sige, at det er at blande tingene sammen, som hr. Lowzow var inde på. Ja men tingene er blandet sammen. Man er ikke i stand til at skille konflikter ud fra disse ting, Mansholt var inde på. Der er en sammenhæng imellem konflikterne, befolknings-ekspllosionen, ressourceudplyndringen, udviklingslandenes problemer osv., sådan som Mansholt nævner det. Men så er det, man må spørge: hvor er der en styring af disse ting? Det er ikke rigtigt, som det blev sagt her fra talerstolen for et øjeblik siden, at denne styring har vi i de organer, der findes.

Teoretisk har vi dem, men FN styrer ingenting, og vi har ingen regionale organer, der styrer noget. Der er ingen styring på den teknologiske udvikling, og der er heller ingen styring af den internationale politiske udvikling.

Dette forslag er meget prætentivt, kan man sige. Man kan også sige, at det er naivt, at det er blåøjet, at jeg står med hovedet i den blå luft, og hvad man ellers kan sige. Men jeg tør så også sige, at det er blåøjet at forestille sig, at udviklingen kan fortsætte ad de linjer, den nu følger, uden at der tages initiativer. Forslaget er udtryk for ønsket om at tage et initiativ, og det er udtryk for ønsket om, at Danmark skal tage det. Danmark er et land, der ikke på forhånd vil mistænkes for at have andre ærinder end det rent ideelle: at få forbedret tilstandene på et område, hvor der trænges til forbedringer. Vi har forudsætningerne for det, og vi kunne, hvis vi lytter til det, videnskabsmændene siger — for det er jo ikke mig alene, der står bag dette her — gøre en indsats, der ville kunne få stor betydning. Derfor er det, jeg spørger: hvorfor så ikke gøre et forsøg? Man kan sige til mig, at det løser ikke klodens problemer. Nej, selvfølgelig gør det ikke det. Men gør de penge, vi anvender til militæret, det? Løser de 1.500 milliarder kr., man bruger på rustninger kloden over, klodens problemer?

Når jeg har stillet dette med den ene procent op i denne sammenhæng, skyldes det, at vi har talt om sikkerhedsproblemer i denne samling og stadig er inde på sikkerhedspolitiske problemer her. Det er sikkerhedspolitiske problemer, vi taler om, når vi drøfter militærudgifter. Der er en forbindelse imellem dem. Det er også for at vise, hvor ringe dette beløb i virkeligheden er i forhold til det andet.

Derfor må jeg sige samlet over for den kritik, der har været her, idet tiden ikke tillader mig at gå i enkeltheder med den, at jeg, uanset hvad der kan komme af gustne indvendinger af den ene eller den anden slags, faktisk mener, at der er så meget, der taler for det i det materiale, der er lagt frem i Bowetts forslag og i Pugwashfolkenes indstilling, at det var værd at overveje, om vi ikke skulle tage dette initiativ.

Lad mig slutté med at sige, at når vi nu her i de mange måneder, der er gået, og i de